

Број: 66/2013
Београд, 17. јун 2013.

Република Србија
Повереник за заштиту равноправности

Помоћница поверенице за заштиту равноправности
Косара Бекер

Шеф кабинета
Антигона Андонов

Предмет: Изјашњавање поводом дописа дел. бр. 07-00-112/2013-02
достављеног редовном и електронском поштом 4. јуна 2013.

Поштоване госпођо Бекер и госпођо Андонов,

Захваљујући на наведеном допису, дозволите ми да изразим задовољство што је питање учешћа жена-спортских судија у такмичењима за време и по окончању трудноће евидентирано на државном нивоу. Надам се да ће предмет наше преписке у догледно време бити прецизније регулисан одговарајућим правним актима на нивоу Републике Србије.

Пре изјашњавања поводом наведеног дописа, указао бих на то да уз наведени допис (две стране) Удружењу одбојкашких судија Србије (УОСС) нису достављени прилози који су у њему назначени, па вас молим да то имате у виду.

У вашем допису бр. 07-00-112/2013-02 стоји да Мирослав Берковић у име Удружења одбојкашких судија Новог Сада наводи да "Председништво УОСС актом број 66/2012 од 18. октобра 2012. спречава судије женског пола да суде у другом делу првенства, због трудноће и порођаја, с обзиром да им се ускраћује право да суде минимум шест месеци након порођаја и у обавези су да пријаве трудноћу и откажу све утакмице после уласка у четврти месец трудноће". У вези с тим и са два захтева наведена у истом допису, указујем на следеће:

1. Изјашњавање по првом захтеву који гласи: "из којих разлога УОСС актом број 66/2012 од 18. октобра 2012. године судијама женског пола ограничава право на суђење за одређени период због трудноће и порођаја":

Акт број 66/2012 од 18. октобра 2012. је "Договори са семинара УОСС пре почетка такмичарске године 2012/2013", намењен је судијама Суперлиге, Прве лиге и Друге лиге, објављен на интернет сајту УОСС и дистрибуиран свим судијама електронском поштом, а достављам га у прилогу овог дописа (Прилог 1). У њему, у тачки 13, пише следеће:

"Трудноћа и после порођаја (ова материја биће прецизирана на Председништву УОСС и уграђена у одговарајући правилник):

- обавеза је судије да пријави своју трудноћу и откаже све утакмице после уласка у четврти месец трудноће (због избегавања стресних ситуација и могућих повреда на утакмицама).
- Минимум шест месеци треба да прође после порођаја да бисте могле да наставите са суђењем (ко има потребу или жели, може да продужи период несужења после порођаја). Уколико је сезона почела, не може се накнадно укључити у рад, већ се чека почетак следеће сезоне."

Наведене обавезе судија женског пола резултат су вишедеценијске праксе која се примењује на највишим одбојкашким лигама у нашој земљи, а усклађене су и са документом Светске одбојкашке федерације (ФИВБ) под називом "*Medical Controls for referees*" који можете погледати и на интернет сајту ФИВБ, на адреси http://www.fivb.org/EN/Medical/Document/FIVB_Medical_Referees_Health_Regulations.pdf. Тај документ доставља се као Прилог 2 (видети члан 2.8).

Разлози који су Удружење одбојкашких судија деценијама опредељивали за овакав став су пре свега хуманитарног и друштвено-одговорног карактера, јер смо уверени да су трудноћа и првих годину дана после трудноће најосетљивији животни период и за жену и за новорођенче у психо-физичком и здравственом смислу.

На то су и учесницима семинара који је претходио акту број 66/2012 указали наше угледне међународне судије проф. др Владимир Ђук, начелник Хируршке клинике КБЦ "Звездара" у Београду, и Зорица Бјелић - једина жена у историји одбојке која је судила финалну одбојкашку утакмицу Олимпијских игара. Она је на основу личног искуства - и Зорица Бјелић је због порођаја направила паузу дужу од годину и по дана у суђењу - објаснила због чега жене не треба да размишљају о суђењу неколико месеци пре порођаја и годину дана после порођаја, него треба да се у потпуности посвете свом детету и својој породици.

Признајем да ми је врло необично што то чиним јер сам мушкарац, али с обзиром на то да се такође мушкарац обратио вашој цењеној установи по питању трудноће, указао бих вам на неке ситуације које нас из УОСС учвршћују у уверењу да смо потпуно у праву што наше колегинице праве паузу у обављању судијских послова током и по завршетку трудноће:

- Реакције играча, тренера или публике на судијске одлуке веома често су врло непријатне и по неколико пута током сваке утакмице узрокују стресне ситуације за сваког судију. Познато је да сваки стрес мајке осећа и преживљава и њено будуће новорођенче.
- Физички контакт судија са играчима и лоптом током загревања и одбојкашке утакмице честа је појава и за жену у трудноћи то је очигледна опасност. Уз напомену да су то само неке на брзину одабране ситуације и да таквих има скоро на свакој утакмици а много више на интернету, слободан сам да предложим да погледате следеће линкове који ће те опасности илустровати:

<http://www.youtube.com/watch?v=9H0Sm1m-Vb8>
<http://www.uoss.rs/video/80-sudar.html>

<http://www.youtube.com/watch?v=TnjhDVwMGsA>
(ситуација из одбојке је у периоду од 1:17 до 1:31)
http://www.youtube.com/watch?v=_o0xJYuzDP4

УОСС не жели да сноси одговорност и последице евентуалног, макар једног јединог, повређивања на званичној утакмици судије која је у поодмаклој фази трудноће, а коју је за ту утакмицу делегирало УОСС.

- Одбојкашке судије су обавезне да у салу у којој се игра утакмица дођу 60 минута пре почетка. Одбојкашка утакмица траје ефективно између 60 и 150 минута. Ако се томе дода време за превоз до сале и назад, у зависности од тога где се игра утакмица, време посвећено утакмици је најмање три сата. У та три сата беба је без мајке. Сигуран сам да ћете узнемиреност и мајке и бебе за то време боље разумети ви него господин Берковић и ја. Да не помињем путовања ван места становања, јер у многим местима где се игра одбојка или нема судија уопште, или нема довољно судија.

Мајци и беби нико не може да надокнади период међусобне одвојености, а ми у УОСС не желимо да будемо ти који бебама ускраћују природни нагон да буду уз своју мајку. Не желимо да преузимамо одговорност за последице одвојености мајке од бебе због суђења на одбојкашкој утакмици.

УОСС не жели ни да му евентуално буде замерено угрожавање законских права бебе.

- У периоду дојења, мајка не може да контролише вишак млека. На гардероби се не може сакрити та природна појава, а на утакмици - верујем да ћете се сложити - ако дође до излучивања вишка млека, биће непријатно и судији и осталима у сали. Наглашавам да је уредност и пристојност захтев који УОСС поставља пред све своје чланове, што је дефинисано и Кодексом понашања чланова УОСС, први пут усвојеним 1998. године.
2. Изјашњавање по другом захтеву који гласи: "да ли су одредбе које ограничавају судије женског пола на суђење за одређени период због трудноће и порођаја унете у Правилник или други акт/документ УОСС, и уколико јесу да о томе доставите доказ":

УОСС нема Правилник или неки други акт/документ који третира питање суђења за одређени период због трудноће и порођаја - осим наведеног дела из "Договора са семинара УОСС пре почетка такмичарске године 2012/2013".

Постојала је и постоји намера да питање ангажовања одбојкашких судија у периодима током и по завршетку трудноће регулишемо актима УОСС, али нам није познато да постоји решење које би могло да нам послужи као узор. Због тога би нам била драгоцен свака сугестија за креирање таквог документа и бићемо веома захвални ако бисте нам је дали.

На крају ћу бити слободан да укажем на то да смо у мају 2012. године поменута Зорица Бјелић, Јована Живанић и ја имали велико задовољство и част да на позив Европске одбојкашке конфедерације (ЦЕВ) припремимо презентацију (Прилог 3) и упознамо одбојкашку Европу са успешним моделом афирмације жена - одбојкашких судија у Србији. Том приликом смо присутним представницама и председницама националних судијских организација европских земаља дали значајан путоказ и снажан подстицај за афирмацију жена - судија у одбојци. Изгледаће нескромно али је тачно: и у овој прилици желимс поносом да истакнем оно што знају сви који се у свету баве одбојкашким суђењем, да је Србија по бројности, заступљености, нивоу ангажовања и квалитету жена - судија, нарочито на највишим такмичарским нивоима, апсолутни лидер у свету.

У нади да сам успео да укажем на неколико елемената који могу да помогну у заузимању вашег става по питању ангажовања жена - одбојкашких судија у периодима за време и по окончању трудноће, уз напомену да стојим на располагању за евентуалне додатне информације,

с поштовањем,

Дејан Јовановић
председник Удружења
одбојкашких судија Србије
тел. 064/8 333 048

Копија:

- др Невена Петрушић, повереница за заштиту равноправности
- Министарство омладине и спорта
- Одбојкашки савез Србије

Medical Controls for Referees

1. Health certificate for international referees

- 1.1.** All FIVB-accredited referees must submit a completed Health Certificate for Referees (M-4) to the FIVB Medical Commission by the end of December each year.
- 1.2.** FIVB-accredited referees with conditions that are incompatible with refereeing in FIVB competitions must develop a health management plan in consultation with his/her personal physician, to be submitted to the Medical Commission for approval. This plan must include specific goals to be met according to a time schedule to be approved. Follow-up reports from the personal physician documenting adequate progress according to the plan must be submitted at regular intervals to remain on or re-enter the list of active International and FIVB referees.

2. Illnesses that are incompatible with refereeing in FIVB competitions

This list is not intended to be comprehensive, and the list may be continuously refined or updated. It is presented as a guide only, and it should be understood that each case will be considered independently, on its own merits.

- 2.1.** Respiratory ailments
 - Acute or chronic infectious pneumopathy
 - Chronic respiratory insufficiency
- 2.2.** Cardiovascular disease
 - Complicated systemic hypertension
 - Recent myocardial infarction or ischemic cardiomyopathy
 - Acute or chronic cardiac insufficiency
- 2.3.** Diseases of the digestive system
 - Acute bleeding gastroduodenal ulcer

- Haemorrhagic rectocolitis

2.4 Diseases of the nervous system

- Untreated epilepsy
- Untreated psychiatric problems
- Acute or chronic alcoholism

2.5 ENT disease

- Significant hearing loss
- Vertiginous syndromes

2.6 Ophthalmologic disease

- Visual acuity on either eye of >0.80 with correction
- Uncorrected strabismus
- No visual field deficit
- Untreated glaucoma
- Other acute or chronic visual disturbances or conditions as identified by the specialist

2.7 Metabolic disease

- Diabetes with degenerative complications
- Untreated metabolic disease
- Body mass index >30 or abdominal circumference of >102 cm for males and >88 cm for females

2.8 Pregnancy

- From 6 months after gestation

LADIES ACTIVITIES IN SERBIA

**2012 European Women's Referees Seminar
for Volleyball and Beach Volleyball**

INTRODUCTION

- Increase in number of women referees in Serbia throughout the years

	First three levels of competition	Lowest level of competition
1970s	no women referees	20 women referees
1980s	2-3 women referees	
1992	Zorica Bjelic – first woman at the highest National league	
2012	30 women referees	362 women referees

- More than 50% of applicants for new referee courses are women
- 2012 tests for higher rank – National Referees: 10 women and 15 men
Regional Referees: 36 women and 41 men

CHAIN OF SUCCESS

Success of women's national team of Serbia

Participation of women referees

**NOTHING
SUCCEEDS
LIKE SUCCESS!**

THINK !

KNOWLEDGE

Key to Success

- Referees are encouraged to **THINK**, **IMPROVE** themselves and **CORRECT** their mistakes
- Special **commitments** for international referees
- Internet **live streams** from referee's point of view (lady referees commenting the matches)
- Successful **experiments**

SUPPORT

- Support and cooperation with the **Volleyball Federation of Serbia**
- Mutual cooperation of refereeing organizations
- Media support
- Internal popularization

VOLLEYBALLS DON'T KNOW GENDER

- Sincere support from male colleagues
- Everybody *whistles* everything
- Separate lists for women's and men's league don't exist
- Women have matches with women and with men

- 50/50 matches as the first and as the second referee
- Learning and improving to the last whistle
- Praises for refereeing

LINE-UP AND TEAM

- The whole refereeing team for the match made of women
- 3 *ladies' finals* in 3 years
- All the scorers, assistant scorers and line judges at ECH 2011 were women

2010 – National Cup Finals

2011 Volleyball European Championship – Women

QUALITY AGAINST PREJUDICES

- In Serbia there is no such a thing as *female refereeing* as a category

Key factor - QUALITY

- No prejudices towards the women referees in Serbia
- More women on every refereeing list in the country - **GOAL** and **INEVITABILITY**

VOLLEYBALL IS OUR LIFE

WOMEN GIVE LIFE

VOLLEYBALL IS OUR LIFE

**GOOD VOLLEYBALL =
GOOD AND BRAVE REFEREEING**

GIVING NEW LIFE IS BRAVE AND DECISIVE

**BE BRAVE AND DECISIVE IN VOLLEYBALL –
OUR COMMON LIFE !**

THANK YOU

РЕПУБЛИКА
СРБИЈА
МЗ
107/2013

ПОВЕРЕНИК ЗА
ЗАШТИТУ
РАВНОПРАВНОСТИ

дел. бр.07-00-112/2013-02 датум: 27.5.2013

УДРУЖЕЊЕ ОДБОЈКАШКИХ СУДИЈА СРБИЈЕ
Дејан Јовановић, председник

11000 БЕОГРАД

Теразије 35/II

Поштовани господине Јовановићу,

Повереница за заштиту равноправности примила је притужбу Мирослава Берковића, као и допуну притужбе од 24. маја 2013. године коју је поднео у име Удружења одбојкашких судија Новог Сада, изјављену против Владислава Божовића, председника Удружења одбојкашких судија Војводине и Вас, као председника Удружења одбојкашких судија Србије. У притужби наводи да председништво Удружења одбојкашких судија Србије, актом бр. 66/2012 од 18. октобра 2012. године спречава судије женског пола да суде у другом делу првенства, због трудноће и порођаја, с обзиром да им се ускраћује право да суде минимум шест месеци након порођаја и у обавези су да пријаве своју трудноћу и откажу све утакмице после уласка у четврти месец трудноће.

У прилогу Вам достављамо наведену притужбу и позивамо Вас да се у року од 15 дана од дана пријема изјасните о основаности и наводима притужбе, у складу са чл. 35. став 4. и 37. став 2. Закона о забрани дискриминације.

Потребно је да у изјашњењу наведете и следеће:

- из којих разлога Удружење одбојкашких судија Србије актом бр. 66/2012 од 18. октобра 2012. године судијама женског пола ограничава право на суђење за одређени период због трудноће и порођаја;
- да ли су одредбе које ограничавају судије женског пола на суђење за одређени период због трудноће и порођаја унете у Правилник или други акт/документ Удружења одбојкашких судија Србије, и уколико јесу да о томе доставите доказ.

Упозоравамо Вас да ће Повереница за заштиту равноправности одлучити на основу чињеница и доказа којима располаже, уколико изјашњење не доставите у остављеном року.

**ПОМОЋНИЦА ПОВЕРЕНИЦЕ ЗА
ЗАШТИТУ РАВНОПРАВНОСТИ**

Косана Бекер

Косана Бекер